

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Măști neșterite nu se pri-
mesc. — Manuscrise nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
la Viena: la N. Dukas Nachf.,
Rux. Augenthaler & Emerik Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf. Anton Oppelt.
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
ta și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare d-
zi.
ABONAMENTE PENTRU AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an 24 or., pe șase luni
12 or., pe trei luni 6 or.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-rii colectori.

ABONAMENTUL PENTRU BRĂȘOV
Administrațiunea, Piața mare.
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 or., pe șase
luni 10 or., pe trei luni 5 or.
Cu dăruirea în casa: Pe un an
24 or., pe șase luni 12 or., pe trei
luni 6 or. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 49.

Brașov, Sâmbătă 2 (15) Martie.

1902.

Atentat prin surprindere?

Erî, Joi, deputațiunea congre-
sului pentru autonomia romano-ca-
tolicilor a avut audiență la palatul
din Buda. Majestatea Sa, luând în
primire elaboratul, ce i-a fost pre-
sentat ca rezultat al activității de
cinci ani a acestui congres, a dis-
câ-l va da guvernului pentru-ca să-i
raporteze despre el.

Este vorba aici de noul proiect
al unui statut de organizare al așa
numitei autonomii catolice, ce l'a
lucrat congresul de față.

Proiectul primului congres dela
1871 n'a fost sancționat, fiind-că
nici monarhul ca patron suprem,
nici guvernul n'a fost mulțumit
cu el.

Statutul elaborat de actualul
congres se deosebesc mult de cel
dela 1871, dér, precum asigură și
rele guvernului, el nu ține seamă
nici acum în mod îndestulitor de
drepturile de patronat și de supra-
veghiere ale Majestății Sale și de
postulatele guvernului.

Propunerile de modificare esen-
țială ce le-a făcut guvernul la pro-
iectul de statut n'au fost primite. În
schimb s'au primit aproape toate pro-
punerile episcopilor unguři. De aici
se deduce, că nici noul proiect de
organizațiune al congresului nu va
pute primi sancțiunea pré înaltă în
forma sa de ađi.

Cu toate asigurările, ce le-a dat
în audiența de erî președintele de-
putățiunii, contele Szapary, că con-
gresul catolic s'a nisuit a corăspunde
cât mai mult dorințelor, ce le a es-
primit Majestatea Sa, se prevede
dér, că nu va pute fi sancționat nici
elaboratul congresului al doilea în-
ainte de-a fi supus unor însemnate
modificări. De se vor face aceste
ori nu, rămâne o întrebare deschisă.

Dilele acestea am reprodus un
articul al fôiei bisericesci din Blăși
care e de părere, că din autonomia
catolică nici de astă dată nu se va
alege nimic. Cu toate aceste are
dreptate numita fôie să fie îngrijată
din cauza continuării uneltirilor ca-
tolicilor unguři în scopul de a con-
topi biserica română unită cu bise-
rica romano-catolică.

Intrebarea, decât nu se intențio-
neză așa ceva „pe calea unei sur-
prinderi“, ar fi la loc, decât n'ar fi
incetat de mult a mai fi întrebare
și n'ar fi devenit fapt, asupra că-
ruia nu mai pôte fi nici o îndoială.

„Surprinderea“ se traduce în ca-
sul de față cu cuvintele: *incercare
de-a copăși cu forța*. Dela 1871 deja
nu mai este și nu mai pôte fi pen-
tru Români uniți dubietate, că în
această consistă totă surpriza, ce vor
să li-o facă Ungurii catolici.

În astfel de împrejurări nu nu-
mai e „bine“, dér e neapărat de
lipsă de a fi pe pază și cu ochii în
patru, căci „șerpele“ a eșit de mult
din ierbă și stă cu ochii ațintiți asu-
pra victimei, ce-o ficscă, vrând să-o
hipnotizeze înainte de a-o înghiți.

Subliniăm dér de trei-ori afir-
marea „Unirei“, că este „motiv de

temere“, deși organul nemțesc al gu-
vernului dice, că și decât celelalte
greutăți vor fidelaturate, „totuși în-
jgheburarea Românilor uniți în auto-
nomia bisericeii unguresci va rămâne
o cestiune pe cale pacinică greu de
resolvat“.

Cuvintele „pe cale pacinică“ in-
dică pofta de-a întrebuița forța la
cas de lipsă, ceea ce reiese și din
comentarele numitei fôie.

De rândul acesta — dice fôia
guvernului — dintre uniți Rutenii
au fost la congres și numai Români
n'au luat parte, cerând conchiema-
rea unui propriu sinod, care să re-
guleze autonomia lor. Dacă ceilalți
locuitori ai țerei „de rit grecesc“ se
învoesc cu „regularea unitară“ a au-
tonomiei, de ce nu s'ar învoi și Româ-
nii? E de-ajuns, că romano-catolicii
din Ardeal vor să-și păstreze auto-
nomia lor proprie, cum s'ar mai
pute da și Românilor o autonomie
deosebită?

Înțelegeți în cătrău bate strigă-
tul cucuveicii jidano-maghiare!

De aceea Români să fie de
pază“.

Vigilantibus favent iura. Dér cum
și când?

**Retragerea ministrului Fejer-
váry**. Cu toate desmințirile oficiose, în
cercurile politice din Budapesta se menține
svonul despre retragerea ministrului de
honveđi br. *Fejerváry* Geza. Se accentu-
ază chiar în formă hotărîită, că *demisiu-
nea lui Fejerváry s'a întemplat deja*. O
fôie guvernamentală află, că br. *Fejerváry*
a declarat întimilor săi, că *n'a autorizat
pe nimeni să-i desmintă demisiunea*. Un
om de încredere al ministrului a declarat
categoric următoarele:

— *Vom merge necondiționat!* Se pôte
că după, séu chiar *mai înainte* de desba-
terea bugetului de honveđi.

La consiliul de miniștri ținut alaț-
erî, br. *Fejerváry* n'a participat. Acesta a
fost primul consiliu la care a luat parte
și noul ministru de comerț Horanszky.

„Budapesti Hirlap“ dedică lui Fejer-
váry un articol de adio și dice, că pen-
tru *Fejerváry* s'a umplut șpaharul atunci,
când crisa ministeriului de comerț s'a
resolvat fără de a fi fost și el întreat.

**Deputații unguři despre Ro-
mâni**. Sunt vre-o câte-va săptămâni, de
când deputatul Vertan Endre a rostit în
dietă următoarele cuvinte: „Poporul român
este dintre poporele cele mai srguitorre, pre-
tenții nu are, trăesce tot anul cu cêpă și
mămăligă... Din pădurile statului însé Ro-
mânul este eliminat, aici nu pôte pășuna,
pânea nu și-o pôte căștiga. Și acest popor
totuși muncesce și este un fiu credincios
al patriei unguare, însé nu vede din par-
tea statului, decât pe gendarm, finanț și
pădurar“. Deputatul din cercul II al Clu-
șiului br. *Feilitzsch* i-s'a părut, că vorbele
lui Vertan ar fi prea măgulitoare pentru
Români și a luat asupra sa sarcina de-a
„dovedi“ în dietă contrarul. În ședința de
alaltăerî numitul domn a combătut pe
Vertan, declarând însé într'o rêsuffa căre,
n'are de gând a-se ocupa cu cestiunea
Românilor, fiind-că în resolvirea probleme-
lor de împlinit în această cestiune, dênslu

ține cu proverbul român „*Tace și face*“.
(În fine două cuvinte românesci în dieta
ungară!). „La Români din munți — con-
tinuă nobilul baron — nu există nici urmă
de cură și nu numai, că nu sunt srguitor-
tori, cum spune Vertan, dér sunt *inclinați
spre trândăvie*. Românul, decât este ațitat, e
capabil de *sêlbătăciile cele mai mari*. Ași
pute să servesc cu multe exemple spre a
dovedi sêlbătăcia acestui popor și firea lui
rêsunătoare din cale afară, precum și ura
fără margini, ce o nutresce față cu tot ce
e unguresc, séu este în legătură cu na-
țiunea ungurescă“. — Minunat orator d-l
baron!

„Irredentism“ român?

În ședința dela 12 Martie st. n. a
dieteii unguare deputatul *Sebes Dénés* a
adresat ministrului de culte și instrucțiune
publică o interpelare în „*afacerea studen-
ților de naționalitate română dela univer-
sitatea din Budapesta*“. Acești studenți,
dise interpelantul, au hotărîit, ca la con-
gresul studentesc internațional să se ală-
ture studenților din România și astfel să-și
nege cetățenia lor ungară (Dr. N. *Serban*:
Asta nu-i adevêrat! Asta e o *calomnie*. —
Rakosi Victor: Vorbesce mai târziu! Aș-
teptăm declararea). Provocă guvernul să
isbescă în mijlocul acestor „irredentiști“
și să aplice rigorea cea mai mare. Apoi
întrebă pe ministru: 1) „Are cunoscință
d-l ministru despre aceea, că în decursul
anului curent se va ține în Budapesta un
congres studentesc internațional și că la
congres ascultătorii români dela universi-
tățile maghiare vor participa așa, că se
vor alatura la studenții universitari ai unui
stat străin, la cei din România, cu scopuri
irredentiste mărturisite? 2) Are de gând
d-l ministru a lua măsuri, ca scandalul
acesta să nu se întemple și ca corifeii
mişcării nepatriotice să-și primescă pedêpsa
meritată?“

I. *Wlassics*, ministru de culte și in-
strucțiune: Spune, că a cetit cu mare
surprindere despre pregătirea tinerimei ro-
mâne. Pe când lucrăm în cea mai frumoasă
armonie ca congresul să reușescă, cetesc
în traducerea lui „*Bud. Hirlap*“, că unul
din tinerii de naționalitate română, care
studiază la universitatea din Budapesta,
atrage în „*Tribuna*“ din Sibiu atențiunea
tinerimei române din patrie, ca nu numai
să ia parte la congres, ci să-și dea totă
silința a-se grupa după naționalitate și se
apară înainte congresului alături de tineri-
mea, universitară din România, căci nu-
mai astfel vor avé ocaziunea de a încheia
amiciție cu elementele acelor naționali-
tăți, cari încă sunt asuprite, și a lupta în
interesul cauzei române.

Sebes Dénés: Acesta e spiritul daco-
românismului.

Wlassics: Asta, decât-i adevêrat, este
*cel mai mare irredentism, ce am vedut
vr'odată*. Cetind această, am intrat îndată
în contact cu rectorul universității. Dér
nu era nevoie de împintinare, căci rectorul,
îndată ce a luat cunoscință despre această,
a pornit *cea mai energică cercelare*, așa că
o parte a actelor fmi stau înainte (*Wlas-
sics* cetesce aici actul dat de rectorul uni-
versității, pe care l'am reprodus în numê-
rul de erî — Red.) Acest avertisment al
rectorului *află deplina mea aprobare* și
întru cât apelul din cestiune se va do-

vedi real, fiți convinși, că *am să interviu
în cestiunea această cu cea mai mare ener-
gie și nu voi tolera, ca federațiunea in-
ternațională studentescă să fie exploatăată
pentru astfel de demonstrațiuni politice ne-
côpte* (Vii și lungi aprobări). Eu sunt con-
vins, că acei bărbați conducători români
mai serioși, căroră le zace la inimă cauza
și sôrtea fiilor lor, vor face totul, ca ast-
fel de disonanțe să nu se întemple și de
aceea *în germine încă voi sugruma cu
cea mai mare energie mișcarea această* (Stri-
gări de „*eljen*“ și aplause furtunose.)

Sebes D: ia cu satisfacție spre sciință
rêsponsul și rógă din nou pe ministru să
nu bagatelizeze afacerea, fiind-că „agita-
țiunea în străinătate o ațită Români din
patrie“.

Etă cum un ministru scie să dea în
glasul celui mai escentric șovinism. De
aceea n'are să se mire nimeni, că decla-
rațiunile lui *Wlassics* au fost acoperite de
întrêga cameră cu aplause furtunose și
strigări de „*eljen*“-uri.

Banii „Schulverein“-ului.

„*Egyetértés*“ scrie:

„Nu există în lume țără, pe teritoriul
căreia naționalitățile „străine“ să-și urmeze
uneltirile atât de nesuperați și așa pe față,
ca în Ungaria. Aici găsesc teren liber
tôte națiunile din lume: Valahii, Slovaci,
Sêrbii, Germanii, sub mantaua cea largă a
autonomiei bisericesci și școlare atentăză
mereu la ideea de stat maghiar (!) și în ten-
dințele lor sunt prîjiniți nu numai moră-
licesce, ci și materialicesce de societățile
și guvernele din străinătate.

„Ne este încă în prospêtă memorie
casul revoltător, când guvernul *Szell*
a legalizat subvenția anuală trimisă din
România pentru Români din Transilvania,
ér acum, după cum aflăm din isvor sigur,
tot o asemenea subvenție primesc Sașii
prin „*Schulverein*“-ul pangerman de la
guvernul din Hessen-Darmstadt. În „*Reichs-
rat*“-ul din Viena deputatul *Horiça* a
interpelat în cestiunea subvenției de două
sute mii de mărci, dată de guvernul din
Hessen-Darmstadt prin societatea „*Schul-
verein*“ Germanilor din Austro-Ungaria.

„Întrebăm și noi, decât în parlamentul
austriac se face o asemenea interpelație,
cu cât mai îndreptățită ar fi o interpelație
de felul acesta în parlamentul ungar?“

„Dór art. XXX. din 1883 spune lă-
murit, că nici singuraticii, nici profesiunile
nu pot cere nici primi pentru școli sub-
venții de la state străine, domnitorii străini,
séu guverne străine.

„Și cu toate aceste „*Schulverein*“-ul
german an de an subvenționează bisericele
și școlele germane din patrie.

„Subvenția de 200.000 mărci a guver-
nului din Hessen-Darmstadt așa-dér gu-
vernul nu o pôte primi cu ochii închiși,
pentru-că decât aceea e periculă în Aus-
tria, cu atât este mai periculă la noi,
când acea subvenție intră în mânia Sa-
șilor verđi.

„Este timpul suprem, ca guvernul
ungar să se rêsufiască în cele din urmă
cu „*Schulverein*“-ul german și să-și dea a
înțelege, că teritoriul Ungariei nu e apt
pentru colonisări germane.“

Emigrarea Săcuilor. Deputatul Hegedüs Lorant a ținut la 12 Martie o a doua conferință la societatea de economie națională (Közgazdasági Társaság) din Budapesta, despre emigrarea Săcuilor. Conferențiarul spune între altele, că la notarul public din K. Vasarhely 10% din pertractările de moștenire nu se pot ține din cauză, că locuitorii petrec în localități necunoscute în România. În cercul Kezdi se liberază pe an câte 1700 pașaporte. Boierii duc de aici muncitori cu contract. O parte se întorce înapoi, mulți rămân acolo, își mărită fetele după Greci și pe această cale se ridică suma banilor trimiși acasă. *La 1890 numai prin poștă au sosit în Treiscaune 42,331 florini din România. În Ciuc tot a doua casă este zidită pe bani aduși din România și mulți își acaparază tot pe acești bani și pământ.*

Rebeliunea chineză. Se comunică, că rebele liunea se întinde cu mare repezală în China, mai cu seamă în: Kuang-Si, Kuei-Lin și Nan-Ning, cele două nouă porturi, în care indiciile de turbulență sunt deja vizibile. Vice-regele Cantonului a primit trupe pentru a înăbuși rebeliunea, plasând câte o garnisonă de câte o mie de omeni, în fie-care din aceste porturi. Se crede, că rebelii nu sunt alții, decât vechii soldați ai generalului Su, licențiați după plecarea lui. Scopul lor este de a răsturna dinastia manciuriană și a fonda o dinastie pur chineză. Guvernul a dat ordin generalului Su, de a reveni în localitățile agitate și de a reprimă rebeliunea, dăr el se îndoiesc, că va mai pute fi ascultat, pentru-că va trebui mai întâiu să se plătească acelor soldați revoltați ore-carî solde din trecut.

SCIRILE DILEI.

-- 1 (14 Martie.

Manevro în Ardeal. Anul acesta manevrele cele mari se vor ține în Ardeal. Corpurile de armată din Budapesta (IV), Timișoara (VII) și Sibiu (XII) vor fi concentrate între Sighișoara, Alba-Iulia și Sibiu, ăr corpurile de armată din Cașovia (VI) Przemysl (X) și Lemberg (XI) între Sătmariu și Sighetul Maramurușului. Maiestatea Sa va asista la manevre între 27 August și 3 Septemvre și va fi găzduit în *Făgăraș* său *Sămbăta*.

Carte slovacă confiscată. Din însărcinarea procurorului, fisolgabirerul *Ujhelyi* Attila din T. St. Martin a confiscat 1250 exemplare din cartea „Rychtar Z. Doliny”. (Primarul din Dolina) împreună cu toate clișeurile. Cartea a apărut în editura lui Nic. Pietor și conține și poezia lui Petöfi „Talpra Magyar” localisată pentru Slovaci.

Tablou cultural unguresc. Sub acest titlu „D. T. f. U.” scrie după o fôie din Arad următoarele: Duminecă d. m. în trenul ce merge spre M. Radna ședea într'un compartiment pentru nefumători un domn, care fuma c țigară. Conducătorul observând acesta între Pauliș și Radna făcu pe călător atent în limba maghiară, că nu e permis a fuma. De ore ce însă până în momentul de față n'a învățat încă totă lumea unguresce și călătorul era din Germania, îl întrebă pe conductor, ce poftește, căci el nu scie, decât nemțesce. Conducătorul a răspuns prin aceea, că i-a lovit călătorului țigara din gură. Revoltat de această procedare, călătorul insultat s'a jăluit la șeful gării din Radna. Șeful însă nu înțelegea, ori nu voia să înțeleagă nemțesce și dădu ordin unui gendarm să aresteze pe călător. Acesta legitimându-se imediat, a arătat, că Lunî trebuie să fie în Clușiu, așa că gendarmul n'a putut executa ordinul. Când călătorul ocupă ărăși loc în compartiment, *conducătorul s'a năpustit asupra lui, i-a sfâșiat hainele și l'a bătut cu pumnii* în fața unui numeros public călător. Călătorul voia să sară din vagon, însă trenul se puse în mișcare. — Diarul din Temișoara face următoarele observațiuni: Decă asta merge așa mai departe, atunci Ungaria va deveni turnul nebunilor în Europa. Este semnificativ, că la căile noastre ferate se numesc așa sêlbaticî conductorî, pentru carî ar fi mai indicată cămașa de forță și casa de alienați. Caracteristic este și aceea, că șeful de gară, într'un ținut locuit de naționalități, nu scie nemțesce. Ore ce va povesti Germanul în patria sa despre stările maghiare?

Esposiția de piscicultură la Petersburg. Secția română dela esposițiunea

de piscicultură dela Petersburg, a avut cel mai mare succes. Juriul i-a decernat 3 „Grand Prix”, din carî unul pentru legea pescuitului, și mai multe alte medalii. M. S. Țarul Nicolae și M. S. Impăratăsa văduvă au vizitat, în deosebite zile, secțiunea română, bine-voind să exprime d-lui Rosetti-Solescu, ministrul țării la Petersburg, și d-lui Antipa, delegat la acea esposițiune, deplina lor satisfacțiune. Esposițiunea va mai rămâne deschisă încă câteva zile.

Din Bănat. Am publicat mai deunădî, după „P. L.”, o scire, în care se atrage atențiunea autorităților asupra numărului mare al concubinatelor printre Români. Numitul diar ilustră acum stările anormale din Bănat prin publicarea următorului cas, unic în felul său: În ziua de 3 Martie comuna Zorlențul-mare a avut rarul spectacol al unei nunte de copii după obiceiul introdus în aceste părți. Mirele era fiul de 14 ani al agricultorului Ion Mighet, ăr mirăsa, mai tînără cu câteva luni decât mirele, era fiica lui Niță Voin. Părechea făcu cunoscința înainte de asta cu un an, când umblau amândoi la școlă, și atunci au hotărît să fie bărbat și femeie. Nuntașii au fost duși cu alaiu, chiuituri și musică prin toate ulitele satului. Era interesant a vedé pe cei doi liliputani în acest cortegiū. Merită a fi semnalat și modul, cum și-a împăcat consciința religioasă părechea necununată și totuși căsătorită. Ei s'au amestecat cu un alt cortegiū, ce mergea la cununie. Cu acest cortegiū au intrat și ei în biserică și când preotul a dat binecuvântarea părechei celeilalte, s'au închinat și „copiū căsătorit”, creșdend, că și ei și-au luat partea din binecuvântare.

„Emke”. Comitetul societății culturale maghiare din Clușiu (Emke) și-a ținut ședința lunară în 12 Martie sub președința contelui Béli Akos. Luna trecută s'a încasat suma de 12.403 corone. Avera totală la 28 Februarie era de 2.782.747 corone.

Esport de carne din România. Cetim în rapôrtele consulare: În Turnu-Severin s'a terminat în luna Februarie sezonul esportului de carne sărată de porc și de vacă. Firma Koehr și Comp. din

Olanda a esportat de-acolo din Noemvrie 1901 până la 28 Februarie 32 de vagoné de carne de porc sărată și 3 vagoné de carne de vacă sărată prin Constanța în Olanda și Anglia. Carnea de porc a fost plătită cu 55 bani, cea de vacă cu 58 bani.

Anarhiștii în Spania. Anarhiștii descoperiți în Spania mai zilele trecute se numesc: François Ducroix și Henri Luisinnier, francesi; Albert Banica elvețian, și doi Spanioli, al căror nume nu s'a comunicat. Doi alți Spanioli și doi Englesi au fost arestați. Poliția caută încă pe alți doi anarhiști francesi, carî stau ascunși. În cursul perchisițiunilor făcute de poliție, s'au secestrat diverse proclamațiuni și portrete ale anarhiștilor cunoscuți și în casa unui Engles s'au găsit scrisori și documente foarte compromițetore. Se ține mare secret despre declarațiunile făcute de cătră anarhiștii arestați, și se crede, că aceștia se strînsese în Bilbao, pentru a prepara un complot.

Sciri din România. — Marți dimîn. Prințesa Maria, însoțită de d-na de onore Rîmniceanu, a vizitat esposiția pictorilor la Ateneu. A asistat la aranjarea tablourilor. Parte din mobilierul lucrat de A. S. Regală, care compune camera mobilă ce va expune la această esposiție, a fost adus la Ateneu.

— Mercuri și Joi s'a ținut la Focșani congresul comercianților și producătorilor de beuturi spirtose.

— Marți s'era pe la orele 10 și 20 minute s'a simțit un ușor cutremur de pământ în Capitală.

— Primăria Capitalei va instala șese noué lămpi cu gaz aerian, invențiunea d-lui inginer G. Popescu.

— Pe lângă *Dăneni*, punct de frontieră, funcționează un *Biuro de expediție* legalmente recunoscut și care face toate operațiunile vamale.

— Miercuri s'era d. profesor dr. V. Babeș a dezvoltat la institutul de bacteriologie a doua sa conferință despre: *Epidemiile de coleră și pestă*. Conferința a fost însoțită de numeroșe esperimente și proiecțiuni.

— La 4 Martie se va începe la direcția sanitară concursul pentru deschiderea de farmacii. Sunt vacante 3 locuri de

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Vlaicu-Vodă.

Dramă în cinci acte și în versuri,
de Alex. Davila.

Ca încheere mai îngăduiți o parte din scena a 4-a tot din acest act, care e cea mai înălțătoare parte din piesă și una din cele mai frumoșe scene, ce s'au scris în literatura dramatică românescă:

Vodă, Miked, Dragomir, Grue, Dômnă Clara.

Clara:

Ecă dîsă vorbă mare: datina. Dér ce e Vlade, Datina, ce n'truna n' față mî-aruncați? Hei, mi-se cade Sê vorbesc de ea și mie: am păscut'o de ajuns Două-deci de ani, ca totă taina sê i-o fi pîtruns. Ce e datina? O lege, dér o lege strămoșescă Bună n' vremuri, dér ce pôte sê nu se mai potrivescă Celor ce cu propășirea s'au născut în vrmea lor. Dênsa-i o cătușă pusă propășirii de picior. Și-am făcut, vê dîc, prea bine în mănôsa-mî cărmuire Când am rupt acea cătușă pentru-a țerii propășire. Voi, în granițele vôtstre, de cu vécurî îngrădiți, Că schimbatu-s'a la față lumea, nici că bănuîți. Și n' voi înși-vê privindu-o v'atî închipuit, firesce, Că de stă pe loș Românul, nimenea nu propășesce. Dér eu vrêu din admîrire țera noastră s'o deștept Cătr' Apus, unde-i sciința și lumina sê v'o îndrept, Sufletu-i pătat de schisme, duhui-i deîndărânicie Prin botezul mântuirii sê i-l spâl pentru vecie. Eh, ce-mî pasă când e vorba de-un folos așa măreț Decă vi-se pare voué, că platese prea mare preț. Și când cumpêr Făgărașul,—un ducat atât de mare,— Decă vê tocmîți pe-o vorbă, vorbă sêcă, o n'chinare, Și-apoi de-i sătulă țera de călăuzirea mea, Fie! Fac ce vrêu: păstreze și legea datinei de vrea Și hrănescă-și-o cu fală și adape-și-o cu jale, Dér s'o țină mai departe și sê nu mi-o pună n' cale C'o sfărîm!

Miked:

Nu se sfărîmă vécurile ce-au trecut Și cu vécurile-acelea datina ni-s'a făcut. Dômnă, datina străbună e mai mult decât o lege. Domnul ce și cunôscce țera, din chiar traiul ei culege Obiceiuri de tot felul, trebuințe de-ori-ce soiū, Năsuințe, doruri, vise, ură, patime, nevoi, El le curăță, le cerne, le topesce, le strecoră

Și le tórna ca n'tr'o mateă n' cuvântarea-i cătră țera. Din aceste vorbe n'alte ale Domnilor români Timp de vécurî neamul țese datina dela bêtrânî, Pruncul dela sîn o sôrbe n' fie-care strop de lapte, Léganul, în care dôrme i-o șoptesce n' blânde șopte, I-o mai spune vechiul basmu de bunică povestit, Doina lung o cântă n' frunză când e vârsta de iubit, Arcul, ghioaga din perete, pururi i-o aduc aminte. O cîtesce n' pomenirea de pe lespeđi de morminte, Și sub pajera cu cruce desmierdându-și visul sêu, Sufletul i-o face una cu credința n' Dumneđu.

Clara:

Fie! Dér la urma urmei, ce voiți?

Vodă:

Ascultă, mamă,

Țera ce te rógă astădî, dér ce mâne...

Clara:

Ah, ia sémă!

Mi-se pare, că ameninți.

Vodă:

Nu ameninț, dér îți dîc

Că prea mare e povara urei ca s'o mai ridic.

Uite, Dragomir e solul celor oropsiți.

Clara:

E vrednic

De așa solie!

Dragomir:

Dômnă...

Vodă:

Ei mē rógă prea cucernic

Sê-ți înduplec zăcășala și cu dênsii sê te mpac,

Sê deschidî această culă unde cei mai mândri zac.

Értă-i. Stăpânesce, mamă, prin blândețe, ar fi vreme;

Peritôre-i cărmuirea când sub dênsa țera geme.

Clara:

Las' sê gémă, decă geme după nisce ômeni rîi;

Sunt dușmanii țerii, Vlade, cei ce sunt dușmanii mei.

Ecă Legea cărmuirii, călăuza judecării.

Dragomir:

Sê-i spun eu Măriei-Tale, care sunt dușmanii țerii,

Dômnă, și prin care semne n' nêmul nostru românesce,

Credincioșii și vrăjmașii țerii se deosebesc.

Uită-te la mine, Dômnă, pe-acest piept, p'acéstă frunte

Urma rănilor în slove serbede, alt'dată crunte,

Spune celor de p'acuma, că Spătarul Dragomir

Și-a vêđut de datorie patru-deci de ani în șir.

Că hotarele Domniei sunt de spada-i rotunjite

Și că ori-ce biruințe sunt pe trupu-i răbojite;

Patru-deci de ani albastrul astei flamuri azurii

Cu credința noastră n' slava cerului îl priminii; Patru-deci de ani alături cu-alții—țera și-ađi fi plânge— Letopisețul moșiei scrisu-l'am eu-al nostru sânge. — Etă ce-au făcut cu mine timp de patru-deci de ani Cei-ce legea cărmuirii îi numesce ađi dușmani.

Clara (sculându-se):

E prea mult.

Dragomir:

Nu încă, Dômnă.

Clara:

Oh!

Dragomir (urmând):

Nu. Et' acuma spuza

De drept credincioși adusă până n' Sfat de călăuza Judecării.

Clara:

O Spătare, înc' odată, e prea mult!

Depășesci ori-ce măsură. Tu tacî, Vlade?...

Vodă:

Eu ascult,

Mamă.

Clara (aședn'u-se l' loc pe jet):

Mamă? Fiu netrebnic, fie dér voiți ține minte.

Dragomir:

De-ar fi sê le uiți vre-odată, n'ăși rosti așa cuvînta.

Dér îți spun, ce am pe suflet și mē jur pe Dumneđu,

Că nu n'cape nici minciună, nici trădare n' gândul meu.

Mē uimesc acele soiuri de boeri, ce te n'conjoră,

Nu e unul sê nu fie pripășit de dinafară.

Unguri mai ales, venetici de-ori-ce fel, toți papistași,

Toți străini de noi, ăr legei noastre cei mai cruđi vrăjmași.

Sunt deșteptî, așa e, Dômnă. Dér cu mîntea lor istéț!

Ei întind pe noi o largă mréjă, désă ca o cetă.

Ce robesce n' întuneric, Dômnă Vlade, neamul țeu,

Năbușindu-i simțul pentru Țeră, Domn și Dumneđu.

Ei vor ranguri, avuție și, seméță ori smerită,

Mâna lor despôie țera, ca pe-o țeră cucerită.

Și ce treburi de ispravă au făcut în țera lor

Ca Românul sê-i primescă ospătos și îndurător?

Unîr slugi fără credință, condotieri, a lumii spumă,

Au prădat cu foc și sânge, pentru bani, chiar țera-mumă.

Alții, trădători ca Iuda,—sê-ți numesc de-acei violenți?—

Și-au vêđut pe ranguri nêmul, frații lor, pe Ardeleni.

Și cu-acești ereti de curte ai voi sê fi stăpâni,

Pe-acei mândri șoimi de plaiuri și n' chiar țera lor

[română?]

Lasă-te de-așa nădejde, din acest al lui pământ.

La vrăjmași nu dă Românul decât locul de morment.

farmacii în Capitală și 22 în comunele rurale. Sunt 37 candidați toți pentru locurile din capitală.

— La asociația generală a studenților, s'au întrunit Marți seara președinții tuturor societăților studențești, din Bucuresci. S'au ales o comisiune, care să alcătuiască un statut, în vederea congresului internațional din Budapesta.

— Decretul pentru numirea d-lui Al. Lahovari, ca ministrul plenipotențiar la Constantinopol, a fost semnat de M. Sa Regele.

— Noua licitație pentru arendarea moșilor statului, a fost fixată pentru ziua de 15 Martie. Condițiile caietului de sarcini au fost mult ușurate. Ofertele se vor face pe moșii, nu pe județe. Terenul, care trebuie să rămână necultivat, a fost redus de la o pătrime la o cincime.

— Au sosit la ministrul de domenii, de la prefecti, telegrame despre mersul semănăturilor din țară. După aceste telegrame, starea semănăturilor este escelentă.

În interesul școlilor din Bihor.

II.

Numai unde domnesce dragoste și bună înțelegere între preot și învățător, se poate aștepta progres și îmbunătățirea stărei poporului în totă privința.

Visitațiunile școlare și canonice sunt de mare importanță pentru popor și au un rol însemnat în viața școlară, căci prin ele se câștigă iubirea și încrederea poporului, alipirea aceluia cătră legea, biserica și școala sa. Dinlic putem esperia, cumcă credincioșii bisericii române părăsesc legea și credința străbună și trec la secta „pocăiților“ (nazarinenilor). A pune stăvilă acestui simptom sunt datorii păstorii sufletesci; dășii au menirea de a visita și a păzi cu totă scumpătatea turma încredințată lor, ca să nu o nimicească lupii cu desăvârșire.

De interes sunt visitațiile școlare și pentru învățători, întru cât aceia, împlinindu-și datorința, pot să-și dobândescă din partea organelor școlare recunoștință deplină în fața locului și respectul cuvenit de care nici până aci nu se pot bucura după cuviință. Notez aci, că unii dintre învățători prin purtarea lor nechibzuită fac să fie disprețuiți atât de superiori, cât și de popor. Tot ce-i rău trebuie să iasă din simlul corpului învățătoresc, numai astfel vom pute da piept cu cei cari ne disprețuiesc și dejosesc în statul nostru atât de onorific.

Nu-i nimeni, cine să ne ajute în suferințele noastre și să ne îmbărbăteze la greua luptă ce o purtăm față cu inimicul, ce ne stă în cale și voescă a ne nimici cu totul. Învățătorii sunt desbinați între sine, nu-i cine să-i convoce la o conferință, ca să-și înființeze o reuniune învățătorescă, din care motiv unii se fac membrii la reuniunile învățătoresci ungurești, lucră în interesul maghiarisării, se silesc a cuceri pentru cultura maghiară; alții mai desteri și cu puțin caracter părăsesc școlile românești și trec la școlile de stat, unde sunt mai bine plătiți.

Etă pe scurt icóna fidelă a stărilor școlare din țera ore când a lui Mariot.

Dér se revin la Beiuș, unde zace focalarul culturai românești. Cine a fost odată în Beiuș, a rămas încântat de cele ce a vădut aci — înțeleg școlile și întematele. — Edificiul cel frumos al gimnasiului, internatele pompóse, două pentru băieți și unul pentru fete, sunt de admirat. Am privit nu numai esteriorul, ci am intrat și în interiorul aceluia, și m'am conștiat pe deplin, că aceste întru tóte corăspund recerințelor timpului modern. Arangiarea imposantă, disciplina severă și curățenia deplină, ce domnesce aci, dau destulă dovadă, că superiorii acestor institutii stau la culmea chemării lor.

Dér pe cât ai ce admira aci, pe atât te cuprinde jalea, când ai făcut o excursiune prin ținutul Beiușului. Aci nu poți vedé alta, decât săracie într'un grad ne mai pomenit, popor delăsat și fără nici o școlă. Razele binefăcătoare se pare că n'au străbătut încă dela gimnasiul, care se află

în centrul acestui ținut romantic și destul de vast. Școlile populare, câte sunt aci, se află într'o stare deplorabilă; învățătorii mare parte necualificați, ér cei cualificați, puținii căți sunt, duc rolul săraciei lucie.

Am cunoscință și despre aceea, că între preoții gr. cat. diecesani mai lipsiți în tot anul se distribuie 6000 fl. ca ajutor. Și ore din această sumă, decă nu se póte afla alt mod, nu s'ar poté împărți și între învățători remunerațiunii, câte 50 fl. — preoții capătă 100 la an, — măcar la doi ani odată, după cum fac și alte confesiuni. Un asemenea dar nu numai ar mângăia pe cei lipsiți și familiile aceluia, ci ar produce între învățători emulațiune, i-ar îndemna la muncă și zel, care se așteptă din partea lor.

Scim, că marele binefăcător Esc. Sa Mihail Pavel trăiesce mai mult pentru alții, decât pentru sine, drept ce nimic nu ar detrage din onórea d-lor preoți, decă și-ar întinde mâna binefăcătoare și sernanilor dascăli, destul de asupriți și necăjiți. Să sperăm, că iubileul de 50 de ani al marelui binefăcător va aduce bucurie deplină și învățătorilor săi lipsiți.

Dee bunul Dumnezeu, ca așa să fie!

Un dascál român.

Răsboiul din Africa-de-Sud.

Din *Bruxella* se telegraféză, că președintele *Krüger* a primit o telegramă din Africa-de-Sud, după care generalul bur *Kemp* a nimicit total colóna generalului engles *Greenfell*.

Se scie, că *Greenfell* aștepta cu 1300 ómeni în ținutul *Lichtenburgului* (Transvaalul de vest) pe lordul *Methuen*, ca conform unui plan mai înainte stabilit, să se unescă cu *Methuen* și apoi să atace împreună pe *Delarey* sub munții *Magalies*. *Delarey* însă a prevenit pe *Methuen*, l'a surprins și l'a nimicit la frontiera *Transvaalului* înainte de a se poté uni cu *Greenfell*. După cum spune *Kitchener*, cu *Delarey* s'a luptat și *Kemp*. Decă scirea din *Bruxella* este adevărată, atunci se póte presupune cu drept cuvânt, că după lupta dela *Meribogo*, Burii s'au aruncat asupra lui *Greenfell*, armata căruia au nimicit'o.

Telegrama din *Bruxella* spune, că tóte tunurile și tóte bagagele lui *Greenfell* au cădut în mâinile Burilor. Guvernul engles să fi primit dela *Kitchener* scire și despre lupta această, dér n'a publicat'o, fiind-că nu voia să potențeze agitația în *Anglia*.

*

Din *Londra* se telegraféză, că a produs mare senzație faptul, că Regele *Eduard* a chemat la *Marlborough* pe ministrul de răsboi *Brodrick*. Guvernul a dat ordin lui *Kitchener* să se îngrijescă pe cât posibil de cele necesare lui *Methuen*. Nu póte fi însă vorba, ca pe *Methuen* să-l rescumpere cu *Kruitlinger*.

După sciri sosite din Africa de sud starea lui *Methuen* e cât se póte de rea. Piciorul rănit trebuie să i-se amputeze, dér fiind-că în tabera lui *Delarey* nu se află nici un medic, esistă temerea, că *Methuen* va muri în urma rănii primite.

*

„*Truth*“ publică amănunte interesante, ce i-s'au trimis din Africa-de-sud. Vorbind despre tactica Burilor dice:

Burii își împart armata în trupe mici și apoi se concentrează într'un punct anumit, ceea-ce face imposibil înfrângerea rezistenței lor. Pe Burii, cari luptă în rândurile Englesilor, îi blastemă toți. Cei mai mulți din ei sunt înclinați în tot momentul a trăda inimicului mișcările Englesilor și Burii au numeroși aderenți și în guvernul civil, așa că ei au cunoscință înainte despre operațiunile, ce vréu să le întreprindă Englesii. *Kitchener* e considerat mai mult administrator, decât beliduce. Armata a fost contra esecutării comandantului bur *Sheepers*, dér *Kitchener* nu l'a putut scăpa. Răsboiul va mai continua mult. Burii au arme din belșug, de asemenea muniții și provisii. Aprópe întreaga popo-

rațiune e pe față séu în taină pe partea lor. Englesii nu pot ține în stăpânirea lor un ținut, decât pe timpul cât îl ocupă cu forța. În Africa-de-Sud se face mare haz de scirile diarelor, cari vorbesc despre înclinațiunile Burilor de a capitula, fiind-că Burul pe care-l prind Englesii scie fórté bine cum să-și ascundă gândurile. Femeile sunt mai fanatice decât bărbații și tractéză fórté aspru cu tinerul bur, care n'ar vré să se lupte.

„Toți ne închinăm aceluiași Dumnezeu“.

Când archiducele *Rainer* și-a serbat mai deunăđi nunta de aur, între deputațiunile, cari și-au prezentat omagiile și felicitările înaltului jubilat, era și o deputațiune de Evrei.

În răspunsul séu, archiducele a spus câte-va cuvinte mângăitoare deputațiunii, cum se obicnuiesce cu asemenea ocașii. Se dice, că înaltul iubilat ar fi dis, „că noi toți ne închinăm aceluiași Dumnezeu“

Diarele evreesci au făcut mare cas din răspunsul archiducelui. — „N. Fr. Pr.“ într'un articol de fond căuta să făurescă din cuvintele pronunțate dela un loc așa înalt, un argument contra antisemitismului. Se scie adevă, că în consiliul comunal din *Viena* și în dieta Austriei-de-jos majoritatea absolută este a partidului antisemit. În curând se vor face alegerile în colegiul III al consiliului comunal din *Viena*, prin urmare față cu odiosul adversar etă că ne vine o armă bună — gândeau ei.

Organele antisemite se înțelege, că n'au rămas datóre și răspundend la accentuarea ostentativă a unor cuvinte, cari au fost pronunțate din politeță, la o ocașie solemnă — au dis: Bine, decă voi țineți așa de mult la aceea, că și voi ve rugați la același Dumnezeu, ca și noi, atunci de ce în talmud și șulchan aruch aveți atâtea dispoziții separatiste, cari fac din voi un „popor ales“ cu Dumnezeuul vostru separat. De ce chiar și în testamentul vechi se cuprind o mulțime de pasage, unde Dumnezeu este definit ca Dumnezeu național al vostru, care este Dumnezeuul rășbunării, pe când noi cești-alalți adorăm în Dumnezeuul nostru pe Dumnezeuul milei și al îndurării?

Unul din acele diare din *Viena* citeză chiar câteva pasage din testamentul vechi din cari reiese, că Iehova proclamă pe jidovi stăpânitori peste alte popóre.

Reproducem și noi după numitul diar câte-va din acele pasage.

1) „Și va fi, că după ce Iehova, Dumnezeuul tđu, te va aduce în pământul pe care el cu jurământ l'a promis părinților tđi, lui *Abraam*, lui *Isac* și lui *Iacob*, că țil-va da cu cetății mari și frumóse, pe cari tu nu le-ai zidit, cu case pline de tóte bunătățile, pe cari tu nu le-ai împlinit; cu fântâni de apă săpate, pe cari tu nu le-ai săpat; cu vii și cu olivi, pe cari tu nu le-ai plantat, din cari tu mâncând te vei sătura“.

V. Moisi. 6, 10—12.

2) „Și să perđi tóte popórele, pe cari Iehova, Dumnezeuul tđu, le va da ție; ochiul tđu să nu le cruce, și deilor lor să nu servesci, căci cursă ar fi acesta pentru tine.

De vei dice în inima ta: Aceste popóre sunt mai număróse, decât mine, cum voiú poté eu să le alung? Nu te teme de ele, ci îți adă aminte de cele, ce a făcut Iehova, Dumnezeuul tđu, cu Eghiptenii; de cercările cele mari, pe cari le-au vădut ochii tđi și de semnele și de minunile și de mâna cea tare și de brațul cel întins, cu cari Iehova, Dumnezeuul tđu, a scos pe tine.

Așa va face Iehova, Dumnezeuul tđu, tuturor popórelor, de cari tu te temi. Încă și vespí va trimite Iehova, Dumnezeuul tđu, asupra aceluia, până ce se vor perde cei ce au rămas și s'au ascuns de tine.

Nu te spăimânta de ei; că Iehova, Dumnezeuul tđu, este în mijlocul tđu; Dumnezeu mare și înfricoșat!

Și Iehova, Dumnezeuul tđu, va alunga aceste națiuni dinaintea ta, încetul cu încetul; tu pe ele nu vei stírpi curând, ca să nu se înmulțescă fiarele sălbatice de pe câmp în contra ta.

Déră Iehova, Dumnezeuul tđu, le va da ție în puterea ta, și le va îngrozi cu spaimă mare până ce le va pierde.

Și pe regii lor îi va da ție în mână și tu să faci să peră numele lor de sub ceriú.

Nimenea nu va poté sta față în față cu tine, până ce nu-i vei perde!

V. Moise 7. 16 sqq.

3) Și ridica-voiú stégul meu cătră popóre.

Și vor aduce pe fiii tđi în brațe.

Și pe fetele tale le vor aduce pe umeri.

Și regii vor fi hrănitori copiiilor tđi. Și reginele lor doicele tale.

Inchina-se-vor ție cu fața la pământ.

Și vor linge țerfina picidórelor tale.

Și vei cunósce, că eu sunt Iehova.

Și că cei ce mă așteptă nu se vor rușina.

Isaia cap 49, 22.

4) Și străinii vor sta, și vor pășuna turmele vóstre.

Și fiii străinilor vor fi plugarii voștri și vierii voștri.

ÉR voi ve veți numi: preuți ai lui Iehova.

Servii Dumnezeului vostru ve vor dice:

Veți mânca bunurile popórelor. Și în mărirea lor ve veți fáli.

Isaia 61, 5.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 13 Martie. Foile unguresci publică, că în urma cercetării rectorului *Vécsey* s'au descoperit „agitatorii“ principali în cestiunea congresului internațional în persoanele următorilor studenți români: *Octavian Goga*, *Ioan Lupăș* și *Virgil Moisil*. Pe acești trei „matadori“ rectorul îi soméză prin afiș lipit pe tabla cea neagră, ca să se presente neamânat în fața lui.

Budapesta, 13 Martie. Majesatea Sa monarchul a primit aci delegația de 15 a congresului catolic, care i-a remis statutul votat de congres. La scurta vorbire a contelui *Iuliu Szapary*, monarchul a răspuns:

„Cu interesare caldă și cu viuă atențiune urmăresc activitatea congresului autonom de ambele rituri. Statutul remis mie prin D-vóstră îl voiú supune chibzuirii și-l voiú preda guvernului meu unguresc pentru a raporta“.

Bruxella, 13 Martie. Colóna englesă a lui *Kekevich*, care a fost trimisă în urmărirea lui *Delarey*, încă a suferit o mare înfrângere la *Hartelbeestfontein* și *Doorlaagte*. Colóna avea de scop să se unescă cu armata lui *Methuen*.

Londra, 13 Martie. După datele speciale mai noué, armata lui *Methuen* a avut în lupta cu *Delarey* următoarele pierderi: 65 morți, 119 răniți, 201 dispăruți și 553 captivi. Pierdere totală 936 din 1200.

Bruxella, 13 Martie. *Delarey* a fost întrebat, decă nu cumva ar fi aplecat să tracteze de pace? El răspunde, că nici el, nici ceilalți comandanți burii nu vréu să scie de tocmeții și vor continua lupta până la ultimul om.

Londra, 13 Martie. Situația în Irlanda continuă a fi critică. Regele *Eduard* era să mérégă în Irlanda, ca să calmeze spiritele prin prezența sa. Viceregele Irlandei însă a dat de scire consiliului de miniștri, că nu ia răspunderea pentru siguranța persoanei Regelui. În urma această Regele a renunțat la călătorie.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:
(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferestrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultura generală. 34 cule de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II **Fitotechnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 cule de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiata de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 corone.

Vol. III **Zootechnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăcările și lăptăria, 49 cule de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV **Economia Rurală**, senu organizația și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 corone.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatură română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicei agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

Economia pentru școalele populare compusă de Teodor Roșin, învățător la școala principală română din Lăpușul-Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. pl. 5 b. Porto.

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărăc în țără săracă“. Edițiunea. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Martie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.00
Renta de corone ung. 4%	57.65
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.20
Bonuri rurale ungare 4%	97.—
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	196.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161.—
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.40
Renta de aur austr.	120.70
Losuri din 1860.	155.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.37
Acții de-ale Băncei ung. de credit	719.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	698.50
Napoleoniori	19.09

Sz. 12234—1901
tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy zernesti Garoiu Miklós ügyvéd végrehajthatónak, Alexandru Dragomir Ádám és neje almás-mezői lakosok végrehajtható szenedő elleni 380 korona tőke-követelés és jár. iránti végrehajthatási ügyében a brassói kir. törvényszék a zernesti kir. járásbiróság területén lévő és az almás-mezői 1402 számú tjkvben foglalt: 3826/2, 3829, 3830, 3841/2, 3828/1 hrsz. egy telekkönyvi testet képező ingatlanra 602 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi márczius hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor az Almás-mező község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kérehez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1901 évi december hó 20-ik napján.

454.1—1.

Márci imperial germane	117.27 1/2
London vista	240.10
Paris vista	95.50
Rente de corone austr. 4%	90.30
Note italiene	93.55

Cursul pieței Brașov.

Din 15 Martie n. 1902.

Bancnota rom. Cump.	18.98	Vënd.	19.02
Argint român.	18.40	„	18.44
Napoleoniori.	19.—	„	19.10
Galbeni	11.30	„	11.40

Nr 1338/902.

PUBLICAȚIUNE

Deore-ce pe teritoriul orașului Brașov doi câni, bănuți de turbați au mușcat doi omeni și un animal, de aceea, în sensul §-lui 68 al art. de lege VII din 1888, începând cu ziua de astăzi se ordineză pe teritoriul orașului Brașov pentru câni o contumație de 40 de zile, cu aceea observare, că câni — în sensul §-lui 6 al statutului pentru câni — trebuie provăduți cu botnițe și în decursul acestor 40 zile de contumație, atât pe strade cât și în locuri publice afară de aplicarea botniței, câni mai trebuiesc se fie conduși și de frânghie, ér câni ținuti pentru paza curților, se vor ține tot-deuna legați.

Nerespectarea acestor ordinațiuni formeză transgesiune și cei culpabili, în sensul §-lui 154 lit 1) al art. de lege VII, din 1888 se vor pedepsi cu o amendă până la 200 corone și afară de acesta câni, cari se vor afla liberi pe stradă, în sensul §-lui 188 al ordinațiunei pentru executarea aceleiași legi, vor fi prinși și prăpădiți de călăul orașului.

Brașov, 10 Martie 1902.

2—3 (453).

Căpitanatul orașanesc.

Nr. 3217—19.2

PUBLICAȚIUNE

referitoare la măsurarea și prescrierea taxei pentru apa și minimul taxei pentru apă pe anul 1902.

Prin acesta se aduce la cunoștința generală că conspectul despre măsurarea taxelor de apă pe anul 1902 este pregătit și se pôte lua în vedere de ori-cine la oficiul de dare orașanesc în timpul dela 15 până inclusive 29 Martie 1902 în orele dela 8—12 a. m.

Eventualele reclame contra măsurării taxelor de apă și minimului taxei de apă sunt a-se înainta la magistratul orașanesc în scris și fără timbru în termen de alte 8 zile adică până în 8 Aprilie 1902, pentru-că reclamațiuni intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Brașov, 28 Februarie 1902

(439,2—2)

Magistratul orașanesc.

Pentru morburii de stomac!

Celor ce prin recă, înbuibare, mâncări greu de mistuit, ferbiuțeli, prea reci, și viața neregulată și-au tra un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun
Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătoare cu vin bun, întăresce stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Fo osirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la început. De aceea s-a se folosescă de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grăță, slăbic une, vomare, dispare adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

Constipația și urmările ca: neastimpăr, colică, bătăile de inimă, însonmă, congestiune la ficat, splină, hemoide, se delătură intrăuțind vinul de burueni. As-menea curăță din stomac materii sricăcioșe prin eșirea ușoră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea provin adese-ori din mistuire rea și din dispoziție bolnăvicioasă a ficatului. Persone cari pătinesc de lipsa de apetit, nervositate, durere de cap, însonmie, tângesc cu inoetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă, refacer a substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață. — Mulțime de scriori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capetă în sticle a 3 cor. și 4 cor. în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod, Feldiara, Ilyfalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Zăgon, Papolcz, Kovászna, Beresnyó, Sepsi-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczo Zsombor, Darocz, Homorod, Köhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Bărănykut, Boldogváros, Boholez, Szásztukos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Törösvár, Vajdarece, V. Ila, N.-Sink, Aiud, Panticu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în toate farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Obert și Victor Roth trimit 3 senu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro Ungaria.

— Să se ferescă de imitație. —

Cereți nume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 4500, spirit de vin 1000, Glicerin 1000, Vin roșu 2400, sirop de fragi 1500, sirop de cireșe 3200, fincen, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de inzian, rădăcini calmus aa. 100. Aceste părți constitutive senu se amestece.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orice comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biourul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A V I S.

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potă face și retori ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-carei luni.

Domnii abonați senu binevoiescă a arăta în deosebi, când voiesc a espedarea senu li-se facă după stilul nou.

Administraț. „Gaz. Transilv.”